

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són imprescriptibles. — Inegociables e inalienables. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És lícit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y á laombra de sas riquesas mal adquiridas persegueix á qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, és un dels sers més envilitos, degradats y despreziables de la Naturalesa. •

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mixtificacions ni atenuants de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcrites farsants, com si sent l'aplasto de la gent verdaderament honrada y digna. • LA TRAMONTANA en política defensa sempre al més adelantat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una grand reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • LA TRAMONTANA no està afiliada á cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

La salut del poble és la suprema llei

La Tramontana és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA

Pels pagos s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 ptà.
Surte á llum puntualment cada divendres

CAMBI DE GITANO

Del burro ha caygut l'Anton
y en Matèu va are á caball.
¡Mentre el ruc aguanti carga
sempre algú s'hi enfilará!

CAMBI DE DECORACIÓ

***

Are sí que ja es pod assegurar qu'anirém tant bé.

Ha pujat en Sagasta, el liberal, tenim al ministeri una colla de notabilitats *liberalíssimes*, i amb aquests antecedents ja no podem patir.

Els conservadors se n'han anat al botavent al pes de las sevas propis immoralitats i els seus propis desaccerts, essent substituïts en el poder pel partit de la gent més *echáa pa lante* de la monarquia.

Desde aquí a poguer tots els espanyols fer-mar els gossos am llangonissas, no més hi va un pas.

Qu'el ministeri és liberal de tota lliberalitat, no cal dubtarho ni un moment.

Tenim alli al democrata *ex-fosforitero* Moret, a l'avansat Montero Rios i al nebot del seu oncle López Dominguez. Veritat que també hi ha en Maura, en Gamazo i en Vega Armijo, capassos de contrarrestar tot lo dels primers... si els primers es proposessin en serio resultar *algo* liberals; mes aquestas cosas no tenen de mirarse, perquè l'únic qu'interessa és saber que al ministeri hi han homes liberals, però molt liberals, més que Riego i Bernat Xinxola junts, i ja ens podem posar a dormir tranquils, que ben bé podrém fer nos sopas del nostre pa sec, si es qu'en tenim.

Y, ademés, ¿de que serveix en Sagasta, el pare Sagasta, tant liberal ell, democrata, revolucionari i que se jo què més allà pels temps d'abans de la setembrina?

Si amb en Sagasta al poder i sis cèntims no ens podrà may faltar un llonguet tenint qui en vengui aprop nostre!

Oh, i las reformas económicas qu'are vindrán!

Pel que puga ser, ja tenim al departament dels quartos al grand *economista* Gamazo. Tractant-se d'un *economista*... ¡no cal dir si en farà de *economista*! Com qu' aquest és el seu fort...

De primer antuvi ja renuncia a crear aquell impost que tant havia anunciat i que a tots els descamisats ens tindria molt i molt sense cuidat: l'impost sobre las rentas. Això vol dir que tots els quins tenen paper de l'Estat i cobran nèt y pelat un sis per cent d'interessos a l'any s'els equipararia al industrial i al propietari fentli també pagar una contribució de aquestas rentas que disfruta actualment sense pagarne res, sent aixís que tot, menos aixó, paga avuy, més ó menos.

De modo que ja ens va resultant el Sr. Gamazo partidari de las *economias*... per la butxaca dels capitalistes tenedors de paper de l'Estat.

Y com donarà també la casualitat de que aquest ministeri, a l'igual qu'els demés de la monarquia, tant si es diuen conservadors com liberals, no podrà tocar las pagas al clero... com no siga pera pujarlas, ni podrà svenyalar las de l'exercit... com no siga pel mateix fi, ni podrà embestir cap reforma que valgui la pena, ni desfer cap dels bunyols tradicionals, ni posar ma decidida en cap abús dels que constitueixen el seu pa de cada dia de las institucions imperants, vetaquí per ahont resultarà que, podrán fer tal vegada els nous ministres grands reformas, però las farán, de fiesco, tan *amagadas*, qu'el poble las perdrà de vista y be podrán servir als catòlics pera ensenyarlos com tindrian ells de fer la caritat pera que no resultés com are, que sols la fan per fershi veure.

En fi, com no tenim de viure molt pera véureho, esperém que vagin fent els *liberalíssims* ministerials qu'avuy són al candelero, y no tardarén a convencens de que tot aixó qu'acaba de passar en el teatro de la política no ha sigut més qu'un cambi de decoració pera millor anar entretenant al públic.

Però que la comedia continúa la meteix, més ó menos ben desempenyada.

DE COS PRESENT

***

A pesar de que amb allò del pressupost de la pau estavan de morros en Castelar y en Sagasta, ha bastat qu'aquest s'enfilés al candelero pera qu'el cor sensible de l'Emilia tornés a bategar d'amor pel seu *Julano* en democracia

pastelera, y fessin las paus més que depressa y corrent, tornant a quedar com dos enamorats de quinze primaveras.

Y com entre dos que de debó s'estiman la reconciliació sempre és més carinyosa, al reconciliar-se l'ex-canari federal amb el qui els drets individuals li pesan com llosa de plom desde el 69, tot hau sigut tendresas y amoretas fins a l'extrem de que, promesos encare pera unirse en indisoluble las monarquic, amb una mica més s'en van ja al llit ministerial junts a fer *Pasqua* abans dels Rams a las barbas de tota la nacio, sense teme el que dirán ni importarlos res l'escándol ni sentir gens la rateta del pudor polític. ¡Tal ha sigut d'espontánea la reconciliació devant de la pujada al candelero dels sagastins!

La comedia castelarina d'esser perfecte ministerial de la monarquia bo y-continuant dientse republica, sembla que va a continuar are més que may. Segons diuen de Madrid, el ministeri de *notables* format per en Sagasta és degut a indicacions de Castelar, que encare no ha volgut donar *ministres* a la monarquia, però qu' es prepara pera donarlos tan prompte s'obrin las Corts de la fusió, porque llavors pasará a president del Congrés l'actual ministre d'Estat y a president del Senat el de Gracia y Justicia, omplint aquests dos llocs un parell de possibilistas. En tant portará en Sagasta a las Corts una trentena d'adoradors de l'ex-lloro de la democracia republicana, y an ell, al gran artista de la paraula, m'el posarán dintre d'una escarparata ó d'una gabiá d'or, perquè havent ja sigut president del poder executiu d'Espanya en temps de la republica, no vol *rebaixarse* a aceptar una mala carterota de ministre d'una monarquia.

D'aquesta manera quedarà jubilat, será una especie de fiador de las institucions, aixís com si diguessim un Martínez Campos civil, y d'aquesta manera, reunidas la lengua y la espasa, si la monarquia corrés perills, l'un con la espada en la mano, y l'altre *trevent un pam de lengua*, si convingués sabrían morir tots dos *defendiendo la Constitución*.

¡D'aquesta feta si que ja no cal pensar en republica fins al sigle trentatrés!

Aquí lo que resulta és que l'únic que hi surt perdent és el partit possibilista, qu'el amo y senyor m'el deixa de cos present sens ni cuidarse de l'ettero.

Els possibilistas de bona fe, si es que algún en quedava qu'es cregues servir a la republica seguint an en Castelar, hau quadat ben iluhts. Lacayo d'honor de la monarquia, el deixan triar entre dirse fusionista ó republica, però an la condició d'apoyar en Sagasta y anar contra tots els partits republicans. ¡Generositat suprema del quele possibilite! Amb una miqueta més fins donará permis a sos correligionaris pera poguersen anar al llit a l'hora que vulguin. ¡No fa més un pare per un fill!

Lo cert es qu'el partit possibilista está de cos present, posat en aquest estat per son propi quefe. Els adeptes d'en Castelar que no vulguin agafarse al pressupost, toca tugar del possibilisme a marxas dobles abans el cadavre no es posi en estat de putrefacció, que será el dia que uns quants de sos correligionaris assallin l'olla nacional acceptant la recompensa de sa evolució en forma d'empleos, que variarán desde ministre a burot y desde grand diplomatic a suplent de serenós, segons els mérits y la abnegació de cadascu en aquest sacrifici fet per la patria monarquica, que resideix en el ilog més sensible de las digestions.

Artículo 12 Diciembre de 1892

Apresiasi Director: Com més escassa el treball més s'aprofita el nostre pector de la miseria que sofreixen els treballadors, exigent als que per sa desgracia han de guanyarse el pa de cada dia gona a gona de suor en las obras de fiesquia que s'edifican en aquesta població, dugas horas més per jornada de lo que s'acostuma y un tal ó los mínos de jornal, inclús el diumenge, que fa treballar de baldes.

Tres obrers han sigut despatxats per no voler sucumbir a tan absurdas y despóticas imposicions, y un

clamoreig general es desenrotlla cada dia més censurant la conducta del misser que tant invoca el nom d'Deu, la caritat y l'amor al proxim.

UN DEVOT DE LA MOXA

LA GROSSA!!

***

L'han ben tret els fusionistas, pro més l'ha tret el país, ja que diuen que l'Espanya, anira com may s'ha vist.

Mozalut! és el lema y *Economias!* el crit.

Vinga, doncs, aixó que cridan, fins a fer nos quedar tips, pro sembla qu'aquestas cosas no pasarán pas d'aquí.

Si ens ho donan, en bona hora: quedarem més qu'agrahites, però, cal! Els qu'avuy pujan, dom els que van baixant, ahór, si els uns tenen fustegeras per arcades a Madrid,

tenen també un personatge els altres que val per mil, com aquell *Pope el Huero* tan popular y tant... ric.

Peró, en fi, aixó que van baixant, ahór, com va dir un... no sé qui.

Si fan tot aixó que diuen y tot lo que... no és pod dir, mentres que tot ne tendeixi a fer prospera!

no els fallará el meu aplauso y l'aplaus de tots milt que com jo van sense roba y portan lo ventre prim.

—Economias!—han dit.

—Economias—han dit.

Vinga, vinga *economias*, que seguit aquest cami podréu ferne de molt grossas.

Mireu el clero. L'heu vist? Mireu l'exercit, mireu! heu promés aixó al país y per portá a cap tal cosa s'ha de comensar per 'quí.

No hi fa pas res que rondin: és un vicí molt antig.

qu'aquesta, per farts qu'és vegessin, may es veu-ian pro tips.

Mes ja! aquestas caborias qu'es forman en mon magí us tenen sense cuidat: prou pensareu ja mi... pim!

y seguréu fent la vostra, y seguréu els buffits, y cauríu del candelero, y pujaràn els d'ahir, y tot quedarà com antes de governar els sagastins: y al fi el qui treura la grossa no será pas el país.

será... Bé, deisemho corre: el temps ja ens ho vindrá a dir.

De lo qu'estig seguríssim, y per tal motiu ho dig.

es qu'el que faréu vosaltros serán... bons raves fregits.

DOMINGO BARRINA

Al primer consell de ministres del ministeri liberal ja han comensat las engunias per las qüestions dels empleos.

Tal aixam de pretendents *inatentables* s'els ha presentat de bonas a primeras, que no han sapigut per ahont ni com sortir del pas, mes que donant llargas a l'assumpot.

Ja estig veient per ahont comensarán las *economias*: creant nous empleos pera acontentar als amigs.

No ha sigut pas petita l'escandalera am que s'han despedit els pares de la patria canovina.

Al presentarse dilluns a las Corts el nou ministeri a suspendre las sessions, al Congrés va manifestarse un entusiasme de real ordre cridant ¡*Visca el rey!* y ¡*Visca la reina!* com uns endemoniats.

Peró vetaquí qu' a lo millor del tiberi monarquic surt en Salmeron, qu'en aquestas Corts tot just hi ha pogut treure el nas a última hora, y es posa a cridar ¡*Visca la rep. blica!* cada vegada qu'els altres donavan cris a la monarquia.

Y aquí fou el grand safarranxo patrioter monarquic.

En Pidalot, president, no s'accontentava am menos qu'am processar y engarjoliar de pet an en Salmeron, y entre crit per aquí y reneq per allà, va poguerser fer sentir en Sagasta, dibentli al Pidalot:

—No veus, mestre, que si el processém l'escàndol serà encara pitjor y qui més hi pot perdre serem nosaltres?

Y la cuqueria del nou president de ministres va prevaler, am molt sentiment d'alguns conservadors, que ja haurien proposat que s'hagués fet un auto de fe amb el diputat per Gracia qu'acabava de felsen tant poca.

Després d'això se n'han anat cada ovela a son corral a meditar sobre las trampontas que posaran en jog per las próximas eleccions de Corts fusionistas, a fi de poder continuar exercint de pare de la patria.

Un plet endiablats s'està formant entre el concessionari de las 20,000 banderas de marras contractadas a deu rals cada una y el nostre Ajuntament, per no voler ar aquet pagar el preu convingut, a conseqüència del batibull que hi ha hagut per la ciutat criticant aquella **bandarassada** de deu mil duros.

Molt em temo que amb aquet nou pas de l'Ajuntament hi tornarà a perdre Barcelona, perquè això dels plets és sempre un trencacolls judicial que desgraciadament del qui guanya y malventurat qui perd.

Y com l'**ensarronada banderal** sens dupte que degué ser feta tal com diu el concessionari, tot lo més amb alguna condició especial de aquelles que no surten a relluir, y tenint ara l'Ajuntament de fer l'**heroe per forja** a conseqüència dels crits del vehinat, molt serà qu'en definitiva las tals banderas no es tingan de pagar al preu convingut més las costas del plet, y qu'en llog de sortir a deu rals no resultin després a cinquanta.

Y com al cap-de-vall els regidors no ho tindran de pagar de la seva butxaca...

Els conservadors s'han despedit del poder dignament.

El dia de la seva dimissió foren agarrats a Almodóvar del Campo dos condemnats a mort als quals negaren l'indult de tant repugnant pena.

La **cabra tira al monte**, diuen en castellà.

Y el **conservador al patibulo**, podrien afegirhi.

Vaja, que no hi ha que desesperarse per això de las economias.

Nada menos que per decrets dels plantejarán els liberals desde el poder, segons diuen.

Però això sí, al clero y a l'exèrcit y a la marina de guerra **per are** no els tocarán res per **economisar**, perquè... vaja, no s'atreixen.

Las economias es farán al cap-de-vall... en algun porter e mosso de sis rals diaris.

Y el pressupost quedarà nivellat igual que suprimint la xacolata del lloro.

L'ex-arcade de Madrid, Sr. Bosch, aquell meteix qu'ha tingut la culpa de tot lo bullit conservador qu'ha clavet de bigotis el partit d'en Cánovas, defentsant sas arcaldadas al Senat n'ha dit de molt bonas que mereixen ser conegudas del país.

En primer llog ha assegurat que «els fondos secrets del ministeri de la Gobernación s'havien pagat als esbaltadors de Madrid, que promogueren la bullanga contra el trencant lanals dirigits per un empleat del citat ministeri.»

«Cuidado que l'acusació és tremenda! Per ella assegura una autoritat qu'el seu superior es un **fabricant de mitins** desde el mateix ministeri.

Y quand ho diu el qui fou arcade de Madrid, ben sapigut s'ho tindrà.

També posa de volta y mitja la moralitat del Sr. Marqués de Cubas que va sustituirlo, dihentli que mentres posava escrúpuls de monja en cosas petites, firmava un llibrament de 21,000 duros a favor d'un parent seu.

[Tapa, noy, això de la moralitat a mans de certs arcaldes, que tant ho resulta en Pau com en Pere y en Berenguer!]

«Quand serà qu'el poble agafi l'escombra y fassi neteja suprimint los tots, per haverse demostrat que no n'hi ha cap de bò?

Ja comensan els fusionistas a no voler ser menos qu'els conservadors.

A La Selva, públic de prop de Reus, els ve-hins voigueren celebrar la cayguda dels conservadors, y a l'arcade va passarli per las pantorrillas no permetreho, am lo qual va armar-

se una gresca de tres mil feligresos, resultant varios ferits, entre ells el meteix arcade, d'un tiro de pistola.

Ja havem trencat el glas amb els motins fusionistas.

Tot es comensar.

Amb el cambi de politica hagut a Madrid sembla que també perilla l'Ajuntament de Barcelona.

Aquella informació camàndula feta fer pel govern de las conservas pera millor tapar las faltes dels seus, ara podria servir als sagastins pera suspendre aquest Ajuntament y posarne un altre, format per majoria fusionista.

Y a tot això la moralitat pels nuvois, perquè no tinguin por qu'es tracti en lo més minim de posar remey als abusos coneguts, sinó de tenir majoria adicta pera millor preparar las trampas en las próximas eleccions de las Corts que tenen de resultar sagastinas.

Llegeixo en els telegramas que aquestos dias ens venen de la cort:

«Els frets son generals a Espanya.»

«¿Com s'ho pendrán això en Martinez Campos y en López Dominguez y en Pavia?»

Els, que son **bravos porque si**, que diu aquella sarsuela, trobarse am qu'el tret vol fer tant com ells... brer... n'hi ha pera tirar el xarrasco al fog.

O pera fer passar per consell de guerra an aquets frets... amb **entorxats**.

Diuen de Madrid que no té arreglo allí lo dels consums, perquè a la vila de los hi ha nou mil families que viuen de dedicarse al mateig.

Doncs l'arreglo és molt senzill: qu'es suprimixin del tot els drets de consums, y ja m'hi rigut jo de tots els matuters haguts y per haver.

Però com allí y aquí, y per tot, qui més m'atuteja són certs regidors y alguns personatges d'encopetada categoria, per això no té remey la qüestió dels consums més que suprimintlos.

A l'igual que tots els demés abusos de l'Estat y de la politica.

Els canovins y els silvelistas contan que estan que no poden veures ni en pintura.

Ho celebren.

¿No podria ser qu'els atissessin fins a veure si no mes quedavan las cues d'aquets partits tant idems?

No desitaria de ser una ganga pels espanyols paganos.

A las 12 de la nit del dissapte va neixe a Reus, sola com els bolets, una manifestació espontanea celebrant la cayguda dels conservadors.

Grand munió de vehins amb una música y alguns disparant **carretillas**, que allí s'estilan molt en todas las festas, anaren passejant per la ciutat movent gatzara an aquella hora de nit pera celebrar el daltibait dels canovins.

Ja m'agrada a mi qu'hagi caygut aquesta gentussa politica, però, vaja, pera tenir de pujar els fusionistas, trobo que no valia la pena de tant.

Si a lo menos hagués pujat al candelero en Pl, ja hauria valgut un xic més la pena d'entusiasmarse.

Però per en Sagasta, encara que porti lastre castelari, lo dit: que no val ni la pena de carretillejarshi.

Un bullit de trenta mil sangoneras està passant en el camp conservador per la gent que s'empassa als qu'han **guanyat** l'agafar la paella del poder pel màneg ministerial.

Tant de Madrid com de provincias s'opera un **desfile** general de conservadors, igualment de canovins que de silvelistas, cap al sol que més escalla.

El seu patriotisme els fa anar buscant adaltrats la millor manera de continuar sacrificant-se per la patria menjant del pressupost.

Havem llegit un sueltó en **El Panadés Federal**, periòdic qu'es publica a Vilafranca, que, francament, ens ha deixat blaus de sorpresa.

Fa referencia l'apreciat colega vilafrañqui al sueltó que nosaltros dedicarem a l'arcade de

aquella població quand va permetres el luxó de prohibir la celebració d'un **meeting** anarquistu pel sol fet de portar tal calificatiu, y am motiu d'ell ens diu que dirigirem una sarta de insults a aquella autoritat, insults que, afegeix, no deuen éls per cap concepte relegar al olvit, y contestan fent com va fer l'arcade: tergiversant el fondo de la qüestió, y ananten a una fulla impresa quin permis d'anunciar el **meeting** se feya sens portar peu d'impremta, segons diu, sent aixís que de lo qu'es tractava era d'una reunió, pera privar la qual no hi hà més legalitat qu'el article 189 del Còdig Penal, que, per lo qu'es veu, tan desconex l'autor del sueltó de **El Panadés Federal** com l'arcade republicà que va privarla y li va sortir un governador reaccionari desautorisantli la negativa.

Y consti que no volèm enfondir més en l'assumpo, perquè sabem que ha sigut destituit el citat arcade per un assumpo en el qual mereix todas nostras simpatias tant com mereixq nostras censuras en la qüestió del **meeting**, puig no ens agrada fer llenya en l'arbre caygut. Mes entengui **El Panadés Federal** que defensar a un amic aprovantli las arbitrariedades y desconecant la legalitat en que devia apoyar aquell acte no és ferli favor, sinó acabar d'ensorrar, per més qu'aquesta no siga l'intenció qu'el guaija.

En politica las ensopegadas per torpessa es pagan caras, y aquell que cau en un ridícul ja ni Cristo ni els seus amigs poden aixecarlo.

No haventse pogut celebrar el dissapte passat, per dificultats d'ultima hora, el **meeting** lliurepensador organiat per la societat **El Fenix**, de la Barceloneta, definitivament es celebrará dita reunió demà dissapte, a las 9 de la nit, en el local del carrer de Sant Antoni, número 27, pis primer, que cau cap a la plassa de vendre d'aquella barriada marítima.

El pròxim diumenge, a las 4 de la tarde, en el local social de la Societat Autònoma de Donas, carrer de Ferlandina, 20, pis primer, donará una conferencia sobre **La Familia** la ciutadana L. López.

Uns quants manyans mecànics de Sabadell, han dirigit una sentida alocució als seus companys de treball, induhinlos a organisarse pera contrarrestar la inicua explotació de que son victimas.

Manyans de Sabadell, no desoiu la veu dels vostros companys, ja qu'els seus interessos són els vostros, y a organisarse s'es dit pera preparar millors dias al obrer que tant malament viu avuy.

També els obrers Galoners y Passamaners de Barcelona y els seus contorns s'agitan pera robustar sa organisació, havent imprés una fulla que dirigixen als seus companys de treball cridantlos a associarse.

La direcció de la societat és: carrer de Ponent, 54, cervreteria, ahont podran dirigirse els qu'es vulguin associar, de 10 a 12 del mati, tots els diumenges de l'actual mes de Desembre.

El Centre de l'Unió Republicana de Gracia celebrará una vetllada demà dissapte a las 9 de la nit, en el seu local del carrer de Jesús, número 10, cantonada al de Can Pere Marri, número 9, baixos, prenenhi part varios oradors de la vehina vila y d'aquesta ciutat.

La societat de Constructores de Cotxes de Barcelona convoca a una reunió a tots els treballadors del ram, socis y no socis, a fi de poder perfeccionar la seva organisació en bé de la classe a que pertencien.

Aplaudim l'idea y recomanem a tots els obrers d'aquest ram qu'acudeixin a la citada reunió, que tindrà llog demà dissapte, dia 17, a dos quarts de nou de la nit, en el saló del Café de l'Habana, carrer de Ponent, número 7, pis primer.

Avistem a tots aquells qu'ens havien demanat exemplars de **Las Ruinas de Palmira**, que quedan servits ja en aquesta fetxa els seus pedidors, y que qui vulgui pod continuar demanantne en aquesta Administració, per lo qual

trobarà ja les condicions oportunes en el corresponent llog dels anuncis.

Tenim el gust d'anunciar als nostros lectors que per fi d'any prepararem un número extraordinari d'ignocents i de cap d'any que n'hi haurà pera lleparshi els dits de gust.

El número serà doble, ó siga de vuyt planas, amb profusió d'intencionadas caricaturas y costums d'ignocencia, y valdrà 10 cèntims.

CARTA OBERTA

(AL MEU AMIG M. BONAPARTA)

Amig meu: La ploma preng per contestarte á l'instat sobre la pregunta aquella qu'em vas fer set dias fa, qual pregunta consistia en qu'et dignas que més val: «Ser burro de quatre potes ó ser treballad' honrat.» Y á fe qu'aquesta pregunta amig, si et ting de ser franc, qu'es molt faci á mi em sembla, ó difici, si á tu et plia, de contestarla al moment, que l'idea qu'hi format en tornant á la pregunta presentme are aquest treball, vaig á dirte, Bonaparta, ja qu'à ferho m'has pregat.

Avuy com avuy, que viu l'obrer per casualitat; que les feynas escusacion; que no es ven may ni un trist ral; qu'els burgesos si maltractan; que se li succion la sang; que no pod dar pa als seus fills; que té d'anar despullat; que té d'habitar mais pisos, pesticiens, bruts y maissans; qu'á té de rosegat els punys per no morir de fam; qu'el portan á la preso si roba un bocí de pa; que tothom li gira cua; si demana caritat; avuy com avuy, que tenen professors els anoms, y que sempre tenen feyna, que may els falta el menjar, porque qui en té, per no perdrel, per més qu'es trobi pelat, mai sign am fullas de col, ó mal sign amb equinas procura de mantenre de pestant ell eis cuatre cap; Avuy, qu'axí, repetido, ens trobem tots eis mortals y eis cuadrupedos se troban, amig meu, jo hi opinat (y espero que tu em contestis, com suposo que faràs), que val mil cops més ser burro que no treballad' honrat.

DOMINGO BARBERA

Noticia quasi inverosimil.

Amb els dias que fa que ha sortit el nostro Almanac, encara no tenim noticia de que hagi sofert cap denuncia.

Què la parada La Fulla? ¿Acàs s'arrossa el repugnant milionari tisic que la dirigeix? ¡Vaja, homes, una mica més de salero, pastanagat! No veyeu que tenim ganas de continuar divertintnos am vostras estupidas persecuciones? ¡Arri, arri, burros de l'hipocresia, galifardeus de la fe y mantenedors de la miseria y Ignorancia del poble, correu, cuyteu á perseguirnos, l'ensueu vostros gossos contra nosaltros, que á fé de vostra mala baba que estem molt disposats á rebrcis!

No veyeu que si no continuèu perseguint dirá el públic qu'us havèu embrotat als pantalons á lo millor de la vostra obra?

No signau, á lo menos, tan cobarts am las vostras propias miserias de ricatxo.

A Mataró hi há una fabrica d'un católic, apostólic y romerista que, no content l'amo de teure pera fer el treball á tendras criaturas, que juga amb un mesqui jornal de prop de la maneta de lo que guanyarian en altres fabricas, no ho ha post un cabo de vara tant poc persona, qu'á té de demanar l'anar á fer sas feynas la p'p'ualista, y si á la necessaria troba que hi

estàn més de lo que an ell li sembla, ja hi va y m'els hi planta bolet, y la millor paraula qu'els diu es «fill de puta» y altres per aquest estil.

Miris, Sr. Mariano, qu'algun dia pots que no li valgui ni la proteccio de l'amo, ni las oracions del masega de son germá, ni l'empnyo de sa germana qu'el volia ter cunyat de Cristo.

Algún pare d'alguna de las criaturas que té baix sas ordres pod empiparse y ferlashi pagar totas juntas.

¿No li sembla? Doncs, ojo.

L'arcalde de Riudecols té un matalás al clateli més groixut que la barra de certs conservadors.

Al ferse el repartiment pel pago dels consums fins hi va posar als pobres de solemnitat, cosa que no s'havia fet may, però en cambi no hi va posar las monjas del poble, ni el senyor rector, ni la Pepeta, que la bailan molt grassa y eis llú el péi més qu'el llustro d'en Canonge.

Prou moits veyins y varios de la Junta han reclamant contra tal arcaldata; però, ca, el senyor Borrego del matalás al clateli ha fet com si el rector y las monjas no consumissen res pera viure, y tenen eis drets de consums d'arros.

¿No podria el governador civil de Tarragona ferli entendre la ley á aquest arcalde?

Mes ja ho vey; ¡com no es tracta d'obrer en huegal!

No serà mal qu'el senyor Administrador de correus de la provincia de Barcelona s'enteres de qu'és que porta la correspondencia desde Torelló á la Colonia de dita vila, mentre les periódics carreas hi arriban moit be y sense cap novedat, eis periódics avanats tot sovint sufrixen averias pel camí y no poden arribar á puesto, com ens ha succehit ja am LA TRAMONTANA.

Una bona combinació ó un profitable susto an aquest feligrés no deixaria d'induhirio á cumplir millor el seu deber.

Aquella mossa de Caldas de Montbuy que s'ha tingut de quedar per tia, que concixen al poble per hermana Xarrapeta, laria moit més bé per ella en cuidar-se de las sevas cosas y no ficarse á las casas dels altres á dir mal del próxim, y sobre tot dels protestants que tenen allí un colégi y ensenyen millor qu'els católics.

Però encare que fentho aixis faria més bé, per aixó continuí com fins are, que ja sabem que demanar seny y sentit com á una beyata és pitjor qu'esperar que plugim llonguets, y no hem de ser nosaltros qui tal fem.

Apa, apa, doncs, hermana Xarrapeta, embolica que fa tort, y aixis donaras gust ai rectó y matricia á nosaltros pera divertirnos á las tevas costillas.

No em pod recordar el poble, però si que sé que m'ha enviat un feligrés uns paperets qu'es reparteixen dintre l'iglesia de no se ahont, benchits y tot, plens de maximas de filosofia católica, que son capassos de convertir... ¿qué eis direr... fins á mi mateix.

Vagin llegint:

«Te cansa reinar una part de rosari y no et canan dugas horas de ballar? ¡Ay la teva anima!»

Que tal? Està ó no aixó ple de sabiduria? Doncs escoltintne un altra:

«La vida del cos necessita sovint aliments. La vida de l'anima necessita sovint sacraments. Tu... tens la pobre anima ¡molt magrel!»

Aixó si que és capás d'enternir un cor de roure. ¡Estar magrel... de l'anima és tot lo que hi ha que veure! ¿Qui és que no voldrà engrèixarse animalment menjant sacraments á tot hora?

Doncs aixis són tots eis paperets.

Nada, que m'hi convertit.

Y preparo el donarne compte pel número d'ignocents.

El rector d'Almodóvar va negarse á donar permis pera entrar als dos agarrotats en aqueil poble el dia 7 del corrent.

Aquesta gent de la mansuetit y l'humilitat evangélicas portan sempre eis seus odis fins més enllá de la tomba.

XARADA
Ma ay per alimentá',
ma segona es musical,
ma tercera una vocal,
y el tot, poble catalá.

C. BARBERA y CARROO

ROMBO

Sustituir els punts per lletres que dignin: Primera ratlla, consonant; segona, part de persona; tercera, un teatro de Barcelona; quarta, aliment; quinta, vocal. Ms. EUGEN

LOGOGRIFIC NUMERIC

1 2 3 4 5 6 7 8 9	Nom de dona
9 8 7 6 5 4 3 2 1	» d'homo
9 6 4 2 6 8 9	» de dona
9 3 3 6 9 7	Carrer de Barcelona
1 2 3 4 9	Poble catalá
7 9 6 7	»
6 9 7	Part del cos
7 8	Musical
1	Consonant

GEROGLIFIC

I VIII T T VIII P O R R O O O

C. BARBERA y CARROO

SOLUCIONS

Á LAS CABORIAS DEL NÚMERO DEBERE

Xarada: A-de-la.

Rombo:
C A P
C A B A L L
A B A R D E L L
P A D R Ó
L L E Ó

Logogrific numeric: Termópilas, Templaris, Espalter, Riereta, Marlet, Arlet, Mata, Sal, Pi, M.

Gerooglific: Entre pare y fill hi ha dos amors.

Estampa de J. Solé, Ronda Universitat, 9

ANUNCIOS

Almanac de LA TRAMONTANA

PERA L'ANY 1893

dedicat als pares y á tots eis escroperseguedors de LA FULLA, ¡jullians catalans.

Colecció de treballs de tota mena per lo més aiserit dels esquilans de clateli.

Dos magnífics cromos á la cuberta, representant l'un La TRAMONTANA y La Fulla, y l'altro, ¡ideal d'un millonari físic, trasatlántic y crocrolíutic.

Quatre fotografats á las duas planas centrals, enenyant un curs gráfic de SOCIOLOGIA POPULAR á l'Alcan de poblo.

Y una munio de gravats intercalats en el text, tot fet pela principals artistas barcelonens.

Preu UN ral

LAS RUINAS DE PALMIRA

ó meditació sobre las revoluciones de los imperios seguida de LA LEY NATURAL

por

EL CONDE DE VOLNEY

Edició popular traducida directamente del francés por el profesor A. Zeugelid, con la biografía del autor, formando un elegante tomito de más de 300 páginas.

Precio UNA PESETA

±5%, de rebaja á vendedores y corresponsales.

La Mujer en el Cristianismo

por CRISTÓBAL LITRÁN

con el prólogo

La Mujer ante la Ciencia

por

ODON DE BUEN

Forma un elegante libro de 96 páginas con bonita cubierta de color, conteniendo y comentando las más notables y sabrosas barbaridades con que los padres de la Iglesia han vilipendiado á la Mujer.

Precio a más.—Encuadernado en tela, 1 punto